І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЧЕРВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 21, 1961 No. 115. VOL. LXVIII.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПРИЗНАЧЕННЯ ГЕН. ТЕЙЛОРА НА ВІЙСЬКОВОГО ДОРАДНИКА БІЛОГО ДОМУ

Вашингтон. — З Білого Дому надходять вістки, що президент Кеннеді плянує відновити пост особистого шефа штабу в Білому Домі, який був би головним дорадником Президента, що є головним командантом всіх збройних сил ЗДА. Таке становище існувало за президентів Ф. Д. Рузвелта, і Гаррі С. Трумана, але президент Айзенгавер його скасував, бо сам був генералом. На цей пост Кеннеді має найменувати емеретиваного генерала Максвелла Д. Тейлора, який має 59 років, і який був в роках 1955 - 1959 шефом штабу армії, а тепер є зайнятий в Центрі ім. Лінкольна в справах мистецтва в Ню Йорку. Недавно президент Кеннеді покликав його на переведення контролі Центральної Розвідчої Агенції у зв'язку з невдалим висадом на Кубі, якою керувала ця Агенція. Під час урядування Айзенгавера ген. Тейлор увесь час вимагав, щоб ЗДА не зменшували числа вояків в армії, яка повинна бути здібною відбивати ворожі так звані малі війни. Головний дорадник Айзенгавера Шерман Адамс заявив, що ген. Тейлор спричиняв часто клопоти Президентові, і це було причиною того, що він вчасно відійшов на емеритуру. Президент Кеннеді погоджується з тим становищем ген. Тейлора, щоб скріпити наземні збройні сили ЗДА, щоб ця країна могла з успіхом брати участь у малих війнах, які ворог готов спричинити і різних запальних місцях у світі. В цій справі його підтримує теперішній голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Лемніцер. Дехто побоюється, що найменування ген. Тейлора на особистого шефа штабу Президента відновить давніший спір за те, чи особистий дорадник Президента, як це було за президентури Ф. Д. Рузвелта, військовим дорадником якого був адмірал Вілліям Д. Лігай, має ділитися обороною ЗДА із департаментами оборони і державним департаментом. Проти такого стану мав тоді застереження Конгрес. Але сподіваються, що тепер справа виглядає дещо інакше, бо давніше був один шеф штабу для всіх збройних сил, а тепер, крім голови Об'єднаних Шефів Штабу, є ще окремі шефи штабу для всіх родів зброї: армії, летунства і фльоти. У зв'язку з невдалим висадом на Кубі сенатор-демократ із Теннесі Алберт Гор гостро критикував шефів штабу, але Президент після того разом із ними фотографувався, чим виявив їм своє довір'я. Однак вістка про те, що Кеннеді плянує займенувати собі окремого військового дорадника свідчить, що Президент хоче мати при собі окремого військового дорадника, яким мав би бути генерал Тейлор. Ця номінація скріпила б становище Білого Дому у відношенні до департаменту оборони.



ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА СПРАВА ПОДАТКІВ ВАЖЛИВІША ВІД ВЛАСНОЇ СПИНИ. — Хоч президент Кеннеді все ще має біль спини, що його набрався під час закопування дерева в Канаді, та ще кілька днів мусить користуватися милицями, тим неменше він прийняв в Білому Домі голову Комісії Грошей і Кредитів, Фрезара Вайлда, та вислухав його звіту і рекомендацій в справі податків. Комісія рекомендує, щоби Конґрес дав Президентові відповідно обмежені повновласті зменшувати податки під час економічної знижки.

ЕВЕНЮ ШЕВЧЕНКА У ФРЕНКЛИНІ, Н. ДЖ.

Френклін, Н. Дж. (Микос) — У вівторок, 13 червня ц. р., Міська Рада Френклин Тавншипу в стейті Ню Джерзі одноголосно схвалила постанову про перейменування дотеперішньої Централь евеню на Шевченко Евеню. Старання в цій справі поробив ред. Микола Степаненко, що є секретарем Клюбу Демократичної Партії. Його підтримали Голова Клюбу Томас Райлі і член Управи Елмер Глен. Френклин Тавншип — є Новим містом, що начисляє біля 20 тисяч мешканців. Розташоване воно між Ню Бронсвіком і Савт Бавнд Бруком та Меквілем. На його території знаходиться і Консисторія Української Православної Церкви, де будується величава церква-пам'ятник загибшим за волю й державність України, а також масток Катедри св. Володимира в Ню Йорку, що його популярно називають „Українським Селом" (місце багатолюдних пікніків для організацій нюйоркської метрополії). Евеня Шевченка знаходиться в центрі міста близько поштового уряду й бизнесових установ і простягається від Гамілтон Стріт до Моїс Стріт.

Крім подання в справі найменування вулиці іменем Шевченка, ред. М. Степаненко долучив до Міської Ради вирізки з англійського додатку до „Свободи" з фактами найменування вулиць і парків іменем Шевченка в інших містах та брошуру видану Державною Друкарнею у Вашингтоні і знану як Документ ч. 445 — „Europe's Freedom Fighter, Taras Shevchenko — 1814-1961, A Documentary Biography of Ukraine's Poet Laureate and National Hero."

Цікаво додати, що серед нових назв є ще одна українського походження — Lebed Place, — на пошану поліциста Лебедя, що трагічно загинув минулого року від руки вбивника - мадяра. Поліцист Лебедь був двоюрідним братом відомого політичного діяча М. Лебедя. Нотуємо цей відрадний факт(як приклад, що при добрій волі „й один у полі буває воїном". Під час другого читання ухвали на сесії Міської Ради промовляли Томас Райлі і ред. М. Степаненко. Обидва дякували за пошанування пам'яті Великого Кобзаря. Було б побажаним, щоб українські установи і громадяни того терену особисто вислали свої листи подяки до Міської Ради.

МАРІЯ БІЛИК, КОЛ. ДОВГОЛІТНЯ ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДС. УНСОЮЗУ, ПОМЕРЛА В ШИКАГО

Шикаго, Ілл. — Вночі з неділі на понеділок, 19 червня ц. р., тут померла на 68-му році життя колишня довголітня заступниця головного предсідника Українського Народного Союзу сл. п. Марія Білик — інформує телефоном заступник гол. предс. УНС інж. Степан Куропась. Сл. п. Марія Білик народилась 21-го березня 1893-го року в селі Струлевичі, повіт Перемишль, в Західній Україні і до Америки приїхала 18-літньою дівчиною в 1911 році та негайно вступила до УНСоюзу, початково до Сестрицтва Успення Пресв. Богородиці, 163-ій Відділ УНС в Шикаґо, з якого опісля, в 1917-му році, перейшла до 259 Відділу там же, в якому залишилась до кінця свого життя. На заступницю головного предсідника УНСоюзу була обрана Марія Білик уперше на 12-ій конвенції, що відбулася в 1912-му році у Вилкс Бері в Пенсилвенії, себто чотири роки після того, як 10-та конвенція УНС, що відбулася 1908-го року у Филаделфії, ввела в статут УНС обов'язковий вибір заступниці головного предсідника, обравши на цей пост Марію Ольшанецьку.



Сл. п. Марія Білик

Марія Білик була в Головному Уряді УНС на пості заступниці гол. предсідника аж до 1920-го року, переобрана на цей пост також історичною 13 конвенцією УНС в Боффало в 1914 році та 14-ою конвенцією в 1917-му році в Гарисбургу. Черговa, 15-та конвенція, що відбулася в 1920-му році у Филаделфії, обрала на заступницю гол. предсідника вже Марію Ольшанецьку. Покійна вже Марія Білик до кінця свого життя залишилась добрим членом УНСоюзу, вірною його великим ідеалам. Похорон відбудеться в четвер, 22-го червня, в Шикаго.

ЧЕХИ НЕ ХОЧУТЬ ВІДКЛИКАТИ СВОГО ДИПЛОМАТА-ШПИГУНА З НЮ ЙОРКУ

Об'єднані Нації. — Комуночеський уряд заявив, що він не відкличе свого „дипломата" Мірослава Нацваляча, акредитованого в Об'єднаних Націях та оскарженого американськими властями в шпигунській діяльності. Американський уряд зажадав відкликання і спершу чеські комуністи обіцяли зробити це „якмога найскорше". Однак в минулий понеділок вони заявили, що задумують передати цю справу на міжнародний осуд. За газетними коментарями, чехи, мабуть, мають на думці застереження, зроблене в 1947 році, коли устійнювано осідок Об'єднаних Націй на території ЗДА, що всякі „дипломатичні конфлікти" будуть передані на розгляд 3-членного арбітрального суду, в якому один член буде призначений генеральним секретарем Об'єднаних Націй, другий американським державним секретарем, а третього виберуть спільно ті два перші. Генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд вже розглядає детально всю цю історію Мірослява Нацваляча. Він оприлюднив був заяву, що два американські агенти приступили до нього до стола в одному нюйоркському ресторані в товаристві одного чеського втікача та пробували звербувати його на американську службу, від чого він нібито відмовився. Американські власті негайно рішуче заперечили цьому та оскаржили Нацваляча у веденні шпигунської діяльности, закинувши йому між іншим перекуплювання одного американського громадянина. Нацваляч мав виїхати в минулий понеділок з однією чеською делеґацією до Канади, але внаслідку цієї афери вже не поїхав. Чеські комуністи заповідають, що вони будуть домагатися, щоб третього члена в згаданому вище арбітральному суді призначив Міжнародний Трибунал Справедливости. Тим часом вони використовують цю нагоду для пропаганди проти З'єдинених Держав та для підтримування совєтського пропагандивного проєкту — перенесення осідку ОН з З'єдинених Держав до Европи, бо — мовляв — американці не дозволяють закордонним „дипломатам" на виконування їхніх завдань в Об'єднаних Націях.

Комітет Трактори за волю відкинув домагання Кастра

Дітройт. — Комітет Трактори за волю 19-го червня відкинув домагання кубинського диктатора Кастра, який домагається за 1200 полонених 500 великих бульдозерів, які вартують $28 млн. або 1000 менших тракторів, які мали б вартість також $28 мільйонів. Комітет через своїх делеґатів повідомив Кастра, що він радо перешле Кубі 500 тракторів, потрібних для тамошнього фармерства. Але Кастро заявив, що він вимагає 500 бульдозерів, або таке число менших тракторів, яке коштувало б принаймні $28 мільйонів. Комітет вислав депешу Кастрові, в якій подано п'ятницю 23 червня як реченець, до якого кубинський диктатор має дати відповідь. Спочатку Кастро домагався тракторів для рільничих праць. Комітет погоджується вислати такі трактори. Тепер кубинський диктатор хоче великих бульдозерів, яких можна вживати і до військових будов і тому Комітет Тракторів за волю відкидає збільшені вимоги Кастра.

Іграшковий підводний човен „Поляріс" виявив комуністам оборонну таємницю

Вашингтон. — Віце-адмірал Гайман Дж. Ріковер зізнав в підкомісії спільної атомової енерґії, що випродукована іграшка підводного атомового човна „Поляріс", яку продають по $2.98, зрадила СССР таку важливу оборонну американську таємницю, за яку комуністи радо були б заплатили мільйони долярів. Ці зізнання склав адмірал Ріковер рік тому, але їх підкомісія дозволила опублікувати аж тепер. Ріковер твердить, що фабрикант цієї іграшки дістав був від американської фльоти докладні виміри човна „Поляріс", на основі яких, як твердить адмірал Ріковер, фахівець легко зможе зробити дійсний плян цього човна і збудувати його для потреб СССР. „Якщо б я був громадянином СССР, казав адмірал, то я був би дуже вдячним за таку щедрість ЗДА у виявлюванні воєнних таємниць" та за той плян „Поляріс", що коштує тільки $2.98. Адмірал Ріковер заявив, що треба щось зробити, щоб оборонні таємниці ЗДА були дійсними таємницями, бо без того не можна мати користи з тієї таємної зброї, яку продукує ця країна.

Японський прем'єр прибув на наради до ЗДА

Лос Анджелес. — Японський прем'єр Гаято Ікеда прибув з своєю дружиною в минулий понеділок 19 червня ц. р. до ЗДА, зупинившись коротко в Лос Анджелесі, де його привітали посадник того міста і захоплені члени місцевої японської колонії. Пані Ікеда рішила використати нагоду для прогулянки до Діснілєнду, голівудської „країни чудес". Гаято Ікеда мав у вівторок прибути до Вашинґтону і тут негайно розпочати ділові наради з президентом Кеннеді та його найвищими дорадниками в справах Далекого Сходу. За газетними інформаціями, головною темою розмов буде дальше відношення до комуністичного Китаю, дійсна ситуація на китайському континенті і комуно-китайські експансивні затії. Японський уряд стоїть під сильним тиском своїх господарських та інтелектуальних кіл, які домагаються тісніших взаємин між Японією і Китаєм, що завжди був природним найбільшим ринком збуту для японських продуктів. Ліві студентські і робітничі організації, які заповідали бурхливі демонстрації в Токіо у зв'язку з відлетом Гаята Ікеди до ЗДА, відкликали цей плян, попереджені урядом, що він безоглядно здавить такі авантури. Всеодно кілька тисяч поліції обсадили летовище й околицю. На офіційному обіді в Білому Домі у честь японського прем'єра має бути приявним також кол. президент Д. Д. Айзенгавер з уваги на невирішену ще остаточно справу його цьогорічної візити в Японії.

На Мадярщині засуджено 12 католиків на високі кари за державну зраду

Будапешт. — В понеділок 19 ц. м. комуно-мадярський суд засудив 12 католицьких духовників і світських на в'язничні кари від двох до дванадцять років за „змову проти державного устрою". З-посеред засуджених 5 є священиками, а три монахи. Найвищу кару 12-ох років в'язниці дістав о. Тіван Табоді, як ніби лідер „змовників". Зате о. Едена Ленарда, який єдиний з-поміж підсудних відмовився „покаятись" і ввесь час твердо запевняв, що він невинний, засуджено на 7½ років в'язниці, дармащо прокуратор вимагав найвищої кари для нього і для монаха Едена Барлі. Між світськими підсудними була дакож княжна Зіхі-Домонкос, популярно відома на Мадярщині, як Марістта Больза. Мадярські комуністи закинули всім їм, що вони стояли в контакті з політичними еміґрантами на чужині, діставали з-за кордону інструкції і гроші, рахували на війну та підготовляли у випадку війни державний переворот у користь монархії. Арештовано всіх їх ще в лютому цього року. Вже під час розправи чи негайно після неї арештовано багатьох з-посеред свідків, які виступали на тому процесі. Тому газети заповідають, що мадярські комуністи приготовляють новий процес за „державну зраду".

Почались приготування до нової міжнародної конференції роззброєння

Вашингтон. — В понеділок 19 червня ц. р. почались тут наради, що мають приготовити нову міжнародну конференцію роззброєння, яка має початись 31-го липня 1961 р. Так домовились на останній сесії Об'єднаних Націй представники ЗДА й СССР, Адлей Стівенсон і Андрей Громико, не устійнивши, зрештою, складу тієї конференції ані ніяких інших її подробиць. Совєтську делеґацію на нарадах у Вашинґтоні очолює Валеріян Зорін, спеціяліст від зривання конференцій роззброєння: він зробив це у Лондоні в 1957 році та 27 червня минулого року у Женеві, виступивши з конференції без попередження і без розгляду детально представленого західнього пляну роззброєння. Головою американської делеґації є тепер Джан МекКлой, спеціяльний дорадник Президента для справи розброєння, а його заступником є Едмунт А. Галліон, заступник голови відповідного відділу в Пентаґоні. За газетними інформаціями, американська делеґація не погодиться на сполучення справи атомових дослідів із проблемою загального роззброєння, а щонайменше поставить за передумову для такої злуки — засадничу відмову Совєтів від домагання щодо права „вета" проти кожної інспекції Міжнародної контрольної комісії. Якщо Зорін настоював би на сполученні обох цих проблем — атомових дослідів і загального роззброєння — та не захоче виректись згаданої вимоги щодо „вета", тоді — вірогідно — ЗДА запропонують взагалі відкласти скликання конференції роззброєння.

Українець доповідав на З'їзді Канадійської Асоціяції Політичних Наук

Монтреал. — 8-го червня 1961 року, на щорічному з'їзді Канадійської Асоціяції Політичних Наук у місті Монтреалі виголосив свою доповідь українець Роман Олійник, М. А., який недавно став викладачем у відділі слов'янознавства у Монтреальському університеті. Канадійська Асоціяція Політичних Наук об'єднує переважно професорів канадійських університетів та спеціялістів у трьох ділянках — економіці, державному праві та соціології. Те, що ця асоціяція запросила українського публіциста прочитати доповідь на суто - українську тему, є показником зростання важливости української проблеми і зацікавлення подіями і змінами в Україні.

Темою доповіді українського доповідача було: „Три роки мирного співіснування в житті одної радянської республіки — Деякі аспекти зовнішніх зв'язків Української ССР 1958 - 1960". Доповідач накреслив — виключно на основі підсовєтської української преси і журналів — сучасну картину зростання значення України в системі совєтсь. бльоку, навіть всупереч намірам і плянам Москви. Ці пляни спрямовані на використовування України як своєрідного зразка „суверенної держави" для афро-азійських країн, щоб їх заманути в обійми московського большевизму: з другого боку, зовнішні зв'язки України Москва обмежує так, щоб Україна не могла стати твердою ногою в міжнародніх політичних і економічно - торговельних взаємовідносинах. Однак, не зважаючи на таку політику Москви супроти України, українці стають дедалі більше свідомі своєї економічної і культурної сили і не виключено, що вони пробуватимуть шукати можливостей висловити цю силу також політичною концепцією — цебто дедалі більшим унезалежненням від Москви.

Доповідь викликала широку дискусію серед учасників з'їзду. Монтреальська щоденна газета „Монтреал Стар" — у своєму звіті з доповіді — підкреслила зокрема такі висновки доповідача: „Україну представляють світові як суверенну соціялістичну націю — зразок комуністичної держави в системі совєтського бльоку, та як досконалий приклад комуністичної розв'язки для національних прагнень афро - азійських народів". Доповідач остерігав, що, як політичну структуру Совєтського Союзу можливо використати для просовування вперед політичних і дипломатичних плянів Москви, так і економічні та культурні спроможності таких неросійських совєтських республік, як Україна, кремлівські володарі можуть використовувати як ударну зброю в своїй наступальній дії, що має на меті підкорення некомуністичного світу мирним шляхом. Логічний висновок доповідача: Не легковажити України і дати їй підтримку в її боротьбі за свою емансипацію з-під контролі Росії.

Закордонні делеґати „Зарева" відвідали „Свободу"

Проф. д-р Богдан Боцюрків з Едмонтону, Канада, п. Богдан Коваль з Буенос Айрес, Арґентина, та п. Любомир Бачинський з Брюссель, Бельгія, які були делеґатами на з'їзд української академічної асоціяції „Зарево" минулої суботи і неділі, 17-го і 18-го червня, в Ню Йорку, в товаристві голови „Зарева" п. Павла Дорожинського відвідали минулого понеділка, 19-го червня, приміщення головної канцелярії Українського Народного Союзу і В-ва „Свобода", познайомились з їх системою праці та з редакторами і урядовцями обмінялись думками й інформаціями. Д-р Богдан Боцюрків є професором політичних наук в Альбертійському університеті, брав недавно участь та мав доповідь на конґресі славістів в Монтреалі і тепер є заступником голови канадійської Асоціяції Славістів. Побуваючи в Ню Йорку, д-р Боцюрків користає з Публічної Бібліотеки для своїх наукових дослідів. Гість з Арґентини, п. Богдан Коваль, є секретарем Української Центральної Репрезентації в Буенос Айрес та головою „Зарева" в Арґентині, є секретарем Т-ва „Відродження" та діячем Союзу Українських Студентів Арґентини. Від Центральної Репрезентації він має ще доручення і повновласті порозумітись з УККомітетом в Ню Йорку в справі плянованого, але в останніх часах знову призабутого Світового Конґресу Українців. Любомир Бачинський з Бельгії працював асистентом при Лювенському університеті в ділянці хемії, тепер є в дорозі до Едмонтону, де продовжуватиме це своє зайняття при Альбертійському університеті. Є представником ЦЕСУС та членом центрального проводу „Зарева" в Европі.

Французько-арабські переговори про Альжир застрягли у сліпому куті

Туніс. — Майже ціла альжирсько - арабська делеґація, яка брала участь у безуспішній тритижневій конференції з французами в Евіян-ле-Бен на французько-швайцарському пограниччі, вернулася до Тунісу з своїм головою, віце-прем'єром екзильного альжирського уряду Белькацем Крімом. Альжирсько-арабські націоналісти, збентежені несподіваним рішенням французів перервати ту конференцію на 10-20 днів „задля призадуми" та стараються тепер приписати всю вину невдачі конференції і її перервання французам. В арабській пресі появився коментар, наче б французький уряд рішив перервати конференцію, опинившись під надзвичайно сильним тиском власних націоналістів, головно військовиків; де Голь, кажеться в тому коментарі, хоче дістати „передишку", щоб закріпити своє становище в армії. З другого боку туніські, марокканські, мавританські й інші африканські кола нібито наполягають на альжирських націоналістів, щоб вони відступили з свого принципового становища в справі Сагари, яка стала безпосередньою причиною зірвання конференції.

В АМЕРИЦІ

● **21-го червня**, в год. 10:30 перед полуднем почалося астрономічне літо, бо тоді соняшні промені прямовисно падали на Зворотник Козорога. Найдовший день був від 19-го червня, а 22-го червня починає день меншати.

● **19-го червня** відзначили 76-річчя Статуї Свободи, яка є на острові під Ню Йорком, і яку 19-го червня 1885 року привезли були з Франції та примістили на острові Верлу. Цю статую проєктував французький скульптор Оґест Вартолді. Заступник генерального французького консула Жорж Фіші промовляв і сказав, що Франція подарувала цю Статую Свободи ЗДА на пам'ятку американської визвольної війни. Ця статуя є символом приязни між Францією і ЗДА.

● **60,000 порторіканців** взяли участь в національному порторіканському святі Сан Хуана, яке відбулося на острові Рендоллс, що є на Східній ріці, і в якому брали участь 3 єпископи та посадниця міста Сан Хуан на острові Порто Ріко, посадник міста Ню Йорк Роберт Вагнер та інші достойники.

● **В католицькій церкві** в Брукліні Авер Леді оф Вікторі, при Труп Евеню, парохіянами якої в більшості є негритянського походження, оваційно вітали першого негритянського кардинала з Африки Руґамбву, який був присутній на Архиєрейській Службі Божій. Були там присутні два бруклинські єпископи, 2,000 вірних та 20 протестантських негритянських священиків. В Африці є 20 мільйонів католиків негритянського населення.

У СВІТІ

● **На авкціоні в Лондоні** американський мільйонер Чарльз Райтсмен з Ню Йорку і Маямі Біч на Флориді, купив в минулому тижні образ Ґої, величиною 25 × 20 цалів, — портрет князя Веллінґтона з Наполеонських часів, за $392,000. Це одна з найвищих цін, отриманих при продажі образів.

● **У Франкфурті** в Західній Німеччині німецький суд засудив на три роки в'язниці Курта Кіна, службовика в американській публічній бібліотеці, за шпигунську роботу в користь Москви. Курт Кін признався, що дістав $2,500 за передання большевицькому висланникові 20,000 мікрофільмів з підручників, уживаних в американських збройних силах, що їх не трудно дістати.

● **У Больцано (Боцен)**, столиці південного Тиролю з більшістю німецького населення під італійським володінням, вилетіли в минулому тижні вікна в 100 домах внаслідку вибуху сильної бомби під електрівнею. Південно-тирольські німці, що зберігають тісні зв'язки з німцями з північного австрійського Тиролю, домагаються від італійців автономії, якої Італія не хоче їм дати, змагаючи до асиміляції краю.

● **Французька стевардесса** Анне-Марі Барбіє заскаржила свою летунську компанію на $1[illegible]000 відшкодування, що його стевардесса домагається, як відшкодування за позбавлення її праці у зв'язку з її заміжжям. Вона програла процес, бо на суді представник даної летунської компанії пред'явив журнал робітничої спілки, в якому саме теперішній чоловік тієї стевардесси за своїм підписом вимагав, щоб летунські стевардеси були вільними, незаміжніми.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Хмари над світом

На відміну від ясного й погідного літа, що запанувало в природі, політична ситуація заповідає захмарення, що у відповідних обставинах легко може обернутися в бурю з блискавками та громами. Правда, недавня поїздка президента Кеннеді до Европи та його зустрічі в Парижі і Лондоні, а зокрема зустріч із совєтським диктатором Хрущовим у Відні, мали на меті, якщо вже не розвіяти ці хмари політичного напруження, то бодай не допустити до їх дальшого згущення. Проте, розвиток подій після тих зустрічей не потверджує навіть тих здержливо оптимістичних передбачень, що їх можна було вичитати з офіціяльних комунікатів.

Два головні осередки загрозливого політичного напруження зарисовуються з кожним днем виразніше в двох кінцях світу: в Берліні, віддаленому приблизно на 4.000 миль від Вашингтону, і в Південному В'єтнамі, на Далекому Сході, віддаленому від Вашингтону на 9.000 миль. Уже багато разів „порізнювані" й „розсварювані" міжнародними політичними знавцями диктатори Совєтського Союзу і континентального Китаю, Хрущов і Мао Тсе-тунг, знову, як вже не раз бувало, з'єднали свої сили і плянованою акцією загрожують вільному світові з двох кінців.

Ситуація з Берліном відома. Хрущов хоче остаточно формою договору „увіковічнити" поділ Німеччини, і вже навіть переслав урядові Східньої Німеччини проєкт такого договору, що передавав би тому совєтському сателітові контролю над признаними в давніших зобов'язаннях Совєтського Союзу шляхами вільного доступу західніх альянтів до Берліну. Цим шантажем Хрущов плянує змусити альянтів до формального й фактичного визнання Східньої Німеччини і тим самим поділу Німеччини та всього з цим зв'язаного, включно з польськими кордонами на Одрі - Ніссі. А скинувши з себе формальну відповідальність за доступ Заходу до Берліну, Хрущов створить собі можливість нових воєнних провокацій без рівночасної формальної відповідальности за них. Захід виявив недвозначну рішучість протиставитись цьому совєтському шантажеві, але щойно майбутність покаже, чи йому в цьому пощастить.

На загрозливу ситуацію в Південному В'єтнамі вказують азійські дипломати та знавці комуно - китайської практики. Всю теперішню історію з Ляосом вони вважають тільки за увертюру до тієї розгри, що її заплянували Хрущов з Мао саме в Південному В'єтнамі. З грізної ситуації цілком здає собі справу уряд у Вашингтоні, який вже прирік збільшену господарську і військову допомогу Сайгонові. Рівночасно червоний Китай заповів „повну" допомогу опанованому вже комуністами Північному В'єтнамові. У відповідь на це уряд Південного В'єтнаму звернувся до Вашингтону з просьбою перебрати бойовий вишкіл південно - в'єтнамської армії і приділити тій армії уніформованих дорадників. Тим часом комуно-китайську військову „місію" в Північному В'єтнамі вже збільшено до 6.000 осіб. Отож, історія Кореї може повторитись кожної хвилини у Південному В'єтнамі.

Немає спокійної політичної погоди і в інших частинах світу. Франція має клопіт із заломанням альжирських переговорів, і потішається думкою, що це — тільки перше із ряду заломань, що ще відбудуться. Майже рівночасно надходять повідомлення, що Москва, яку виперли були з Конга минулого літа, намагається туди дістатись „задніми дверима" при допомозі своїх явних і замаскованих агентів. Це саме робить вона й в країнах Південної Америки, використовуючи Кубу, як випадову базу.

В усіх цих і в ряді подібних випадків струна може бути фатально перетягнена, і з такою можливістю рахуються ті, які відповідають за оборону вільного світу. Тож президент Кеннеді запропонував Конґресові ряд надзвичайних законопроєктів і видатків для скріплення оборони країни і допомоги в оборонних зусиллях американських союзників. І хоч всі ці заходи не розганяють хмар, все ж дають вони надію на відповідну охорону в разі бурі і зливи.

Двадцять років тому

Двадцять років тому, 22-го червня 1941 року, найбільші у всесвітній історії збройні сили — 165 змоторозиваних і панцерних німецьких дивізій — рушили трьома шляхами — через Польщу, балтійські країни і Румунію — на Совєтський Союз, з стратегічними цілями — опанувати Київ, Москву та Ленінград і, зламавши хребет совєтських збройних сил, захопити російсько-большевицьку імперію. Таким чином, 20 років тому один із диктаторів, Адольф Гітлер, зрадив свого союзника Йосифа Сталіна, з яким він, у договорі Ріббентропа - Молотова з 24-го серпня 1939 року підготовив третю світову війну. В дні, коли німецькі війська покотились лявіною на схід, Гітлер виголосив через радіо довгу промову, в якій вичислив большевикам усі їх дійсні та уявні гріхи супроти німецького союзника і закинув їм воєнні приготування проти Німеччини, виправдуючи цим свій власний виступ. Насправді, війна проти СССР була заплянована в Берліні на 15-го травня 1941 року, і спізнилась тільки внаслідок весняного походу на Балкани, на якому настояв Беніто Муссоліні. Військові історики й стратеги твердять, що втрата цих п'ятьох тижнів весняно - літнього часу для воєнних операцій на сході, заатакування Москви й Ленінграду не з стратегічних, а з престижевих причин, і жорстока колоніяльно - варварська політика супроти цивільного населення окупованих теренів — були трьома найголовнішими причинами прогри Німеччини.

Ця війна велася головним чином на українській території, і в Україні німці зазнали найбільших перемог і найбільших поразок. Від Сяну через всю Східню Галичину по Дніпро німецькі армії йшли дійсно „блискавичною" системою війни. На Правобережжі й у битві над Дніпром здавались німцямв полон мільйонові совєтське армії. Ніхто з західніх аналітиків того походу не піддає під сумнів, що були дві головні причини блискучих перемог німців у тій першій стадії війни з СССР: чинник несподіванки і — надії українців на визволення їх з-під російсько - большевицького ярма. Обидва ці чинники перестали діяти, коли війна зятяглась, а український нарід утратив свої надії, побачивши, що на місце одного окупанта прийшов безоглядно - жорстокий другий окупант.

Об'єктивні історики вважають, що це саме перерішило дальший перебіг і остаточний вислід війни. Поневолені Москвою народи, що в своїх прагненнях до волі „хапались бритви", бо вірили, що „гірше бути не може", швидко переконались, що гітлерівський „визвольник" нічим не різниться від комуно - московського „старшого брата". В результаті почалась та з кожним днем розгорталась боротьба цих народів проти нового окупанта, що нищила німецькі шляхи постачання та німецьке запілля. Коли після Перл Гарбору в грудні 1941-го року широким струмом поплинула до большевиків американсько-англійська допомога, почався німецький відступ. Програ в Північній Африці, створення другого фронту в Італії та Франції і знищення альянтським летунством німецького воєнного промислу та транспорту причинились до остаточного розгрому Німеччини.

Досвід короткочасного володіння Гітлера в Европі, зокрема і спеціяльно на Україні, показав, що у випадку перемоги німців цілі народи мали б бути фізично знищені, як „меншевартісні", щоб дати місце єдиному „повновартісному" німецькому народові. Після жидівської прийшла б черга на „остаточну розв'язку проблеми" інших народів. Большевицька політика, поруч із періодами масового фізичного винищування, пішла на створення „єдиного совєтського народу".

Двадцять років тому до шпилю дійшов німецький загарбницький імперіялізм. Сьогодні завдяки допомозі альянтів та внаслідок їхніх помилок, на шпилі своєї потужности стоїть російсько - большевицький імперіялізм. Історична Немезида подбає про те, щоб і йому прийшов той самий кінець.

ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕВОЛЮЦІЯ

Парлямент в розумінні західнього демократичного світу — це законодатна установа, яку творять вибрані загальним голосуванням представники народу. Інакше оцінюють парлямент большевики. Хрущов на зборах студентів Вищої Партійної Школи, Академії Суспільних Наук і Інституту Марксизму-Ленінізму 6-го січня ц. р. в Москві дослівно сказав: „Перехід до соціялізму в країнах з розвиненою парляментарною традицією може відбуватися також з використанням парляменту... Для нас об'єднання революційних сил працюючих мас і розгортання масової революційної акції є головною умовою здобуття переваги в парляменті. Здобути більшість у парляменті... значить знищити бюрократичну машину буржуазії".

Отже, сам „прем'єр" Совєтського Союзу — як його чемно титулує західня демократія — ствердив, що парлямент для большевиків це лише місце для боротьби за опанування світу. Як виглядає ця боротьба, ми вже мали нагоду спостерігати на прикладах деяких держав. Зовсім недавно таку комуністичну гру бачили ми на недалекій від нас Кубі.

У Лондоні, у виданні Незалежного Інформаційного Центру ((Індепендент Інформейшен Сентер), недавно вийшла в перекладі з чеської мови брошура під назвою: „Значення парляменту в переході до соціялізму і роля народних мас". Передмову до цієї брошури написав колишній міністер безпеки в уряді Черчілла і пізніший заступник прем'єра в уряді Етлі, Герберт Моррісон, соціялістичний посол в парляменті. Автором її є Ян Козак, член Чеських Народних Зборів.

Книжка Козака є підручником для студентів Університету Комуністичної Партії в Празі. Ще в 1957 році під час річної конференції Міжпарляментарної Юнії в Лондоні, в якій брали участь також представники „парляментаризму" з-поза залізної заслони, англійські посли довідались про цей підручник. Але всі намагання дістати його не принесли успіху. Не допомогла інтервенція у провідника чеської делеґації Берака, не могла набути цієї книжки й комуністична книгарня у Лондоні. Щойно недавно підручник Козака дістали в Лондоні і негайно видали його в англійському перекладі.

Підручник Козака не розкриває нічого нового. Це є переказ давньої тактики большевиків, апробованої ще „непомильним" Леніним: у відповідній ситуації використати парляментарну систему даної країни, щоб повалити ту систему і встановити большевицьку диктатуру. Але — книжка Козака важлива своєю автентичністю, бо її автор говорить про фактичні події, що тринадцять років тому сталися були у чехо - словацькому парляменті. Козак пише: „Ця боротьба відбувалася в 1946 - 1948 роках. В той час працююча кляса, ведена комуністами, використала парлямент для поглиблення революції і для ступневого, мирного й безкровного переходу від національної, демократичної революції до соціялістичної. Під натиском знизу і внаслідок зросту цього натиску буржуазія ступінь за ступенем була позбавлена своєї сили. Це ступневе і безкровне відсунення буржуазії від влади і майже правно - конституційна експансія працюючої кляси була закінчена в лютому 1948-го року".

Як виглядала ситуація в Чехо - Словаччині після останньої війни — відомо. Чехи здавна ставилися до Росії з симпатією. Мюнхен і німецька окупація ще більше посилили цю симпатію. У вільних виборах, що відбулися в травні 1946-го року, комуністи здобули там 38% голосів. У висліді був створений коаліційний уряд, в якому комуністи зайняли два найважливіші пости: Готвальд став прем'єром, а Носек — міністром внутрішніх справ. Обидва ці міністри відразу повели політику обсаджування всіх важливих постів комуністами. Зокрема Носек обсадив комуністами всю поліцію, здобувши в такий спосіб опертя для майбутньої диктатури. Отже, кризу, яка наступила в лютому 1948-го року, чеські комуністи зустріли підготовлені.

Однак, в той час комуністи в Чехо - Словаччині почали втрачати прихильників через вороже ставлення комуністичної партії до пляну Маршала. Резиґнація демократичних міністрів була не лише демонстрацією, але й викликом. Та чеські комуністи мали за собою сильну підтримку Москви з її окупаційною армією. Президентові Бенешові не залишалось нічого іншого, як прийняти резиґнацію демократичних міністрів, яких комуністи замінили своїми людьми. Лише труп Масарика, який згинув в невияснених обставинах, вказує, що цей „ступневий, мирний і безкровний" перехід влади в парляменті до комуністів не був такий уже спокійний і мирний. Козак у своїй книжці пише: „В такий спосіб перетворено парлямент з органу буржуазії в інструмент перемоги соціялістичної революції".

Книжка Козака не є історією, це, як уже сказано, підручник для комуністичних учителів, які виховують диверсійників для всіх держав світу. Козак так і пише: „Цей приклад, використаний у подібних ситуаціях комуністичними партіями в інших країнах, уможливить перехід тих країн від капіталізму до комунізму".

Книжка Козака — є також прегарним підручником для західніх політичних діячів, які повинні усвідомити, що парляментарна революція — це ціль холодної війни, що її веде Хрущов.

Т.

ИДЕ ЛЮБОВ МОЯ...

Иде любов моя дорогами,
А якими — не збагну.
Иде ріллею, перелогами,
Не зважа на сивину.

Иде любов, у серце стукає,
Наче дощик навесні.
Є і зустріч, і розлука є,
Мов сімнадцятий мені...

Споришами, подорожником
Нам давно б іти рядком,
Засвітися ж, серце, вогником,
Непогасним маяком!

Иде любов моя дорогами,
В серце стукає мені.
Иде ріллею, перелогами,
А дороги ті трудні...

ОЛЬГА СТРІЛЕЦЬ

I. Світ

ЗЛОВЖИВАННЯ АВТОРИТЕТОМ ДЕРЖАВИ

Наприкінці минулого року у видавництві Комітету в справах антиамериканської діяльности при Палаті Представників Конґресу вийшов друком другий том п. з „Факти про комунізм — Совєтський Союз від Леніна до Хрущова". Головний редактор цієї книжки — знаний публіцист, якого часом називають авторитетом у совєтських справах — д-р Давид Даллін. Він є викладачем в американських університетах і написав біля десятка книжок.

На 380 сторінках цієї книжки 22 рази згадується Україну і багато разів визвольні рухи інших народів СССР. Про справу незалежности України в книзі згадується сім разів.

Отже, заглянемо у це нове видання уважніше: Книжка переповнена різними фактами з історії партії комуністів і в цім відношенні дає досить багато матеріялу до пізнання комуністичної системи. Але ніде немає згадки про те, що ця партія ступнево перетворилась у патріотичну московську організацію бюрократів, яким немає діла до положення населення та його потреб не тільки в матеріяльній, але й в культурній ділянках.

Національне питання у книжці Далліна, що було великою турботою для большевиків у 1917 та пізніших роках, не досліджене як слід і не трактоване поважно. Є багато недоговореного та помилкового.

Автори книжки пишуть, що 15-го листопада 1917 р. Совєт Народних Комісарів вирішив скінчити „з недостойною політикою фальшу і недовір'я, зачіпок та провокацій", бо, „з огляду на все ростучий незалежницький рух України та Фінляндії, постала необхідність задовольнити бажання національностей". Тому проголошено „Декларацію прав народів Росії", точка друга якої говорить про право народів на самоозначення і навіть на повне відокремлення та творення незалежних держав".

У розділі шостім обговорюється справа виділення окремих національних районів Росії та їх пізніша реанексія. В цьому розділі й кілька цитат з писань Леніна та інших „вождів пролетаріяту". Далі наведено кілька засадничих тез большевицької партії і повільна їх зміна, що спричинила зміну загальної політики большевиків. Ці матеріяли могли б бути детальніше трактовані з користю для незалежницького руху.

Сторінки 111 - 113 присвячені Україні. Наведено там, зокрема, цитату з документальної праці Чемберлена: „Україна — поневолена нація", яка вийшла коштом Українського Народного Союзу в 1944 р. у видавництві МекМіллена.

Ця цитата говорить про створення большевиками квіслінґського уряду для України на чолі з Раковським, румунським комуністом. Автор пише з цього приводу: В процесі внутрішньої боротьби українські незалежницькі сили, які не мали допомоги з за кордону, були переборені червоною армією, і в кінці 1920 р. Україна була анектована Совєтською Росією. Внаслідок цієї анексії, що стала за зразок майбутніх подібних операцій, проголошено 20-го грудня 1920 р. „договір про союз", підписаний Леніним з рамені власної партії, і румуном Християном Раковським в імені України. Дальшим таким актом був „договір" з Хівою та Бухарою, потім з Монголією, Азербайджаном та Грузією, і цей довгий список продовжується до сьогодні, збільшуючи число та маси поневолених Москвою народів.

Досить багато місця приділено голодові 1921 - 1923 рр. та його причинам.

Окреме місце в книжці присвячене боротьбі за ленінську спадщину між Троцьким і Сталіним. Порушується також національні проблеми, що виникали перед партією комуністів, і насвітлюється ставлення до тих проблем окремих комуністичних вожаків.

На стор. 146 автор говорить про сильний незалежницький рух серед українських та грузинських комуністів. Тут чимало вказівок такого самого характеру, які зустрічаємо в праці І. Решетаря та Ю. Бориса, що про них вже доводилося нам писати.

Великий голод 1933 року описаний досить докладно, але українська трагедія представлена тільки як частина тієї трагедії, хоч говориться, що голод найсильніше вдарив хліборобські райони України. Зазначається, що „уряд мав у своєму розпорядженні і був готовий вжити останню найгострішу свою зброю для боротьби з клясовим ворогом — організований голод" (стор. 165).

У розділі про табори примусової праці не згадано ані книги Приходька, ані „Білої книги про чорні діла Сталіна", ані інших українських джерельних матеріялів.

Великий розділ присвячено совєтсько - німецькій співпраці, рокам війни та комітетові ген. Власова, але немає жадної згадки про Вінницю і про розгром Греко - Католицької Церкви у Галичині. Натомість досить багато сказано про московську Православну Церкву та її відносини з комуністичною владою.

Пишучи про літературу, науку та мистецтво під Совєтами, автор окремо спиняється над Пастернаком та його романом „Доктор Живаґо", але ні словом не згадує про розгром української науки та літератури.

Загальне враження таке, що Даллін згадує про Україну та інші поневолені Москвою народи тільки тоді, коли їх неможливо оминути. Вражає, що в покажчику літератури немає ні одного видання УККА, не згаданий ані разу „Український Квартальник", немає книжок Меннінґа, Решетаря, Луцького, Приходька та ін., хоч є „Новое Русское Слово" та всі видруковані, (а одна навіть ще не видрукована) книжки Далліна.

Отже, нашим завданням є звернути увагу Конґресу на те, що його фінанси вживається на односторонні публікації, які говорять тільки половину правди, замовчуючи важливу ділянку комуністичної діяльности. Треба також усунути від таких видань осіб, які вживають їх для власної реклями.

НЕВМИРУЩИЙ „ЗАПОВІТ"

(З минулого)

Під враженням ювілейного року нашого Великого Генія Тараса Шевченка пригадується мені Шевченківський Концерт вже в еміґраційних обставинах.

Після останньої війни, коли між українцями на чужині заяснів промінь свобіднішого життя, ожила також і українська просвітянська праця в усіх галузях культурної творчости.

Віддзеркалюється мені тепер в пам'яті незабутній концерт, присвячений роковинам Шевченка, перший за межами рідного краю в періоді повоєнного лихоліття.

Березневі дні 1946-го року були днями нестримного ентузіязму. Всі українські громади на скитальщині робили заходи, щоб культурно вшанувати пам'ять Великого Пророка. Також у містечку Бравнав над Іном, в Горішній Австрії, де мені довелося жити, не спала сном блаженних українська громада.

Український Допомоговий Комітет, що був репрезентацією та гордістю української Бравнавщини, доклав усіх старань, щоб якнайкраще відзначити Шевченківські роковини. Інтелектуальними особистостями, що впливали на церковне та культурно-освітне життя громади, були: всч. о. декан Йосиф Бадан, мґр. Р. Гуглевич, радник Корановський, інж. С. Волошин, О. Панкевич, О. Кушніренко, І. Захарія, Т. Тимош, С. Крук.

День 5-го квітня 1946-го року, в суботу, був днем не тільки теплим і соняшним, але й особливо радісним. Весняний аромат наповнював повітря. Зелені, пишні корони дерев замаювали будинки. Земля убралась в підсніжки, а на обрію виднілá панорама декоративного узгір'я — Марії Шмоль.

В такий погідно усміхнений день, в полудневу пору, гурт організованих громадян українського Альтгайму, відпружуючись від баракового буденного життя, їхав до гостинного Бравнав. Потяг мчав по залізничім шляху Мільгайм, Мінінґ, Гаґінав, Бравнав. По дорозі на зупинках долучались до нашого гурту пасажири українці. Їхали всі з одним почуттям національного обов'язку, з почуттям солідарности, з бажанням поклонитись невмирущому духові Великого Поета. Перерозливий сиґнал паровоза дав знати, що зближаємось до останньої зупинки. За плесом могутнього Іну накреслюються контури містечка Сімбах.

Простору залю фізкультурного клюбу при Лінцер вулиці заповнює публіка. Окрім українців, видно також багато чужинців — литовців, білорусів, австрійців. В залі відчувається запах соснини від вінків, що прикрашують сцену. В центрі уваги розгорнутий льозунґ з імпозантним написом: „Не забудьте пом'янути не злим, тихим словом".

Година перша по полудні. Оксамитна завіса повільно підноситься відкриваючи мальовничу картину мішаного хору в українських барвистих строях на тлі мистецького оформлення з маєстатичним погруддям Шевченка. Вже сама поява славних хористів з табору Лексенфельд із Зальцбурґу викликає надзвичайне враження. Диригент Петро Окопний майстерним жестом рук випускає до лету чарівну когорту голосів. „Як умру" — пролунало акустично, з милою гармонією, з динамічною красою. До глибини душі вкорінюється чарівний мотив „Заповіту".

Залишаючи пороги концертової залі, ми виносили в душі глибоке враження, були сповнені надіями на краще завтра поневоленої Батьківщини.

П'ятнадцять минулих років уже накрили тінню забуття дні нашого побуту в Бравнавщині. В тій незабутній приінській околиці мало осталося українських громадян, бо різними шляхами розбрелися вони по всіх континентах вільного світу. Життя в українському світі проходить у виміряному ритмі, але всі його культурні й духові атрибути передаються наступному поколінню, остаються живими, безсмертними.

Дмитро Надраґа

Филип Т. Васильовський

СЕЛО ЛУБНА ТА ЙОГО ТРАГЕДІЯ

(3)

Поважну ролю в національному відродженні с. Лубна мало нав'язання тісного контакту з українцями села Володж (за Сяном — березівського повіту), яке під оглядом національної свідомости стояло досить високо, завдяки ідейному парохові і Т-ву „Просвіта", що засноване було давніше. З цього села до читальні в Лубні приїжджав п. Дівик з цікавими рефератами - доповідями. Старші і молодь уважно його слухали і ставали національно - свідомими українцями. Молодь Лубної випозичала у Володжі чудові вишивки та народні строї. Розговірною мовою українців Лубна була рідна мова (посянський говір). Знали вони також досить добре українську літературну мову і з місцевими поляками говорили по-українськи; поляки говорили з лубнянами по-польськи, однак бували такі, що вживали й української мови. Неграмотних у селі був дуже малий відсоток.

Паралельно з розвоєм культурно - національного життя серед українців - лубнян почало розвиватись господарське життя. В 1936 р. засновано кооперативу „Згода", яка містилася в новозбудованій домівці „Просвіти". Були деякі труднощі з дозволом на відкриття кооперативи збоку польської влади, справа тягнулася довший час. Більша частина лубнян виявила солідарність та зрозуміння і, вступаючи в члени кооперативи, вплачувала досить високий, як на той час, удiл — 10 злотих. Хоч в кооперативі була зразкова чистота, вага стемпльована державними властями, обслуга солідна, польська поліція часто переводила контролю і накладала кари за нібито брак чистоти, за неточність ваги і т. д. Солідарність лубнян перевищила конкуренцію жидівських крамниць і приватників.

До розвою Т-ва „Просвіта" і кооперативи причинились: я, в міру своїх можливостей матеріяльною і духовою піддержкою, Микола Лазор, Юрій Кос, Семен Бревка, Максим Андрус, Онуфрій Лазор, В. Лазор та інші.

В міру росту національно-культурного життя, поляки-односільчани дивилися на це заздрісно і з типовим для них шовінізмом, але брак зорганізованости послаблював їх силу. Крім „Пожежної Сторожі", до якої українці також належали, не мали вони ще тоді ніякої іншої організації. Їхня молодь блукала незорганізована. Не раз поляки просили про дозвіл на вступ до домівки на забаву.

Зворотним моментом у житті місцевих поляків був прихід в 1937 р. молодого польського ксьондза Майковського, шовініста, який ненавидів все, що українське. Коли українці, зустрічаючись з ним, казали „Слава Ісусу Христу", то він не відповідав на привіт. Зорганізував польську молодь і ворожо настроїв проти українців, з ненавистю відносився до праці „Просвіти". Зорганізував будову „Дому Людовеґо". Одного вечора, коли вертався фірою з Динова, якийсь хлопець з гурту молоді, що стояла на дорозі засвітив лямпкою до фіри. Кьсондз стрілив з револьвера і трапив поляка, який був між українцями. Вороже наставлення поляків до українців посилилось, а з тим українська солідарність і свідомість кріпшала. На однім з фестинів, який влаштували українці на площі українського господаря, на щоглі гордо повівав синьо - жовтий прапор. Дівчата в народних строях, гості з Павлокоми, Володжа, Поруб, всі бавились примірно. Увечері з польського села Футоми, що межувало з Лубною, верталися пожежники. Пожежник Пйотр Сенко (мати українка) зіскочив з воза і побіг в сторону прапора, щоб його зірвати, однак українці до цього не допустили.

В 1938 р. великою релігійно - національною маніфестацією відзначили українці 950-річчя Хрещення України. Мешканці села Лубна і Глудна зорганізували великий релігійний похід над „срібнолентий Сян", щоб там стрінутись з процесією з Павлокоми і спільно відсвяткувати цей ювілей. На це був урядовий дозвіл, але польське шумовиння з Динова, під'юджене польськими шовіністами, заступило дорогу, якою мав йти похід, так, що треба було переходити невідповідними стежками поміж жидівськими хатами. Поліція якраз тоді була „перешкоджена" і не могла навести порядку, але в часі відправ і проповідей „над Сяном" не забракло поліційних аґентів.

На спеціяльну похвалу заслуговували дівчата за їхню національну свідомість. На фестивалі, влаштованім на парохіяльній площі, першою точкою програми була пісня з вправами „Боже великий". Наступного дня поліція заарештувала до 30 дівчат, які брали участь в тій точці. На поліційній станиці в Динові у них допитувались, хто їх тієї пісні вчив, звідки вони її знають. Дівчата однодушно відповідали, що вони самі з молитовника навчились, що це є молитва, а молитись, мовляв, вільно. Поліцай аж пінився зі злости, „я вам дам кайдани" — верещав. В тому часі, коли поліція переводила переслухання біля будинку згуртувались українські хлопці з Лубна, Глудна, Павлокоми, яких покликано на мобілізацію. Вони почали співати „Не пора, не пора" і частина їх увійшла до поліційного будинку з домаганням негайно звільнити дівчат. Це домагання поліція сповнила.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Надія Галузинська

НА ВИХОВНІ ТЕМИ

Яких засобів виховання повинні ми ужити, щоб наші діти мали таку буйну, гарну, повну ідеалів' життєздатність та світлу надію на майбутнє, як ми мали в нашій батьківщині, Україні?

Оце питання було кіцевою фразою реферату п-і д-р' Бережницької з Филаделфії, виголошеного 7-го травня ц. р. з рамени Окружної Ради Союзу Українок, Комісії Опіки над Молоддю при „Самопомочі" та СФУЖО в домівці 64 Відділу Союзу Українок у Ню Йорку.

З реферату присутні мали змогу пізнати важні факти з ділянки основного виховання дитини, почавши від дня її народження аж до самостійної зрілости, і спеціяльно в тому часі застосовані методи позашкільного виховання із приміненням знання і нових здобутків психології і медицини, зв'язаних з емоціональними переживаннями дитини.

Прелеґентка зуміла відкрити декотрим присутнім матерям зрозуміння дотеперішніх похибок у методах виховання своїх дітей, посталих з браку знання психологічно-емоціональних забурень дитини в певних періодах її дозрівання.

Тяжко теж нераз зрозуміти нам, чому наше молоде, підростаюче покоління немає того самого традиційного сприймання чи зацікавлення дотеперішнім нашим минулим, літературою, мистецтвом і способами ведення розривок тощо. Думаю тому, що багато родичів, особливо наша інтеліґенція, сама вже перестає вірити у вислід змагань за наше краще майбутнє.

Високий духовий та інтелектуальний рівень наших дітей залежить виключно від нас самих та від метод, які ми застосовуємо в дотичних випадках. До вершин не доходиться без зусиль. Змагатися до кращого можуть діти лише в своїм ріднім виховнім гурті в організаціях молоді, а ми, родичі, мусимо помогти їх виховникам морально та матеріяльно. Ця праця є гальмована нашими особистими еґоїстичними інтересами. Ми находимо досить часу на свої особисті розривки, уподобання, довгогодинні політичні та всякого роду інші дебати, а наші діти приходять на свої сходини неприготовані, спиняючи тим виховну працю та деморалізуючи інших дітей, членів діточих організацій. Яку кривду спричинюємо ми цим нашим виховникам, які останні свої сили дають так безкорисно, щоб втримати наших дітей на тих вершинах, на яких ми були в своїй молодості.

Крім тісної співпраці, моральної і матеріяльної з виховними організаціями, мусимо подбати всі, щоб ми теж мали відповідну виховну систему, саме таку, щоб була придатна до обставин, серед яких ми живемо. Само знання нашої минувшини не досить захоплює нашу дитину. Вона хоче знати, що ми тепер маємо великого, що захоплювало б розум і почуття, і ми повинні це вказати нашим дітям, хоч би коштом зменшення вигід нашого особистого життя. Наша народна приповідка каже: „Як голову стинають, то за волоссям не плачуть" — в цьому випадку цілковито слушна.

Як що ми посилаємо дітей до виховних гуртків, щоб, мовляв, вони „не бавилися на вулиці", то ми ще замало хочемо; само перебування в гурті дітей, має вартість тільки для дошкільного віку. Але не вистачає для дітей вже старшого віку. Длян них потрібні свідомі кадри вишколених виховників, які здібні розбудити в дитячій душі захоплення, пошану й любов до української нації і гордість зі свого українського походження. Аматорство добре лише для певного віку дитини. Ніколи не забуваймо, що тільки спеціяльно до такого завдання клясифіковані і віддані цій праці люди зможуть перебрати на себе виховання наших дітей.

Америка не гальмує розвитку національних культур своїх громадян. Отже розвитку й плеканню власної національної культури перешкод українцям в Америці не ставиться. Маємо повну змогу на північній частині Західнього Континенту підносити нашу українську культуру і втримувати її на світовім рівні. На жаль, за щоденною працею не всі українці поважно ставляться до цього відповідального обов'язку.

Таке настановлення утруднює фахову роботу культурних працівників, про що свідчать деякі сумні факти з практики наших українських організацій, коли вони, звертаючись до мистецьких кол, вимагають вивчити нашу молодь до якогось пописового виступу високого рівня в дуже короткий час, а у відповідних чужих організаціях молодь вивчається роками. Це несприятливо відбивається на витворені у нашої молоді пошани до нашої культури в будь-якій ділянці, що в свою чергу ослаблює в неї запал і охоту до плекання національної свідомости і до творення високих національних культурних вартостей. В нашій батьківщині вороги нас гнобили, але ми в найтяжчих умовинах, не боячись їх, творили, щоб не допустити до національного занепаду та втримати себе на висоті гідности нашого національного я. Тут, у вільній Америці, неприсутність відвідувачів та брак учасників занадто кидається у вічі. В Ню Йорку існує Т-во плекання співу, танку та музики всіх народів світу, головою якого є вже 20 років українець, п. В. Бакад, учень піонера нашого танку В. Авраменка. Це товариство підтримує американський уряд. Останнього року відбувся, організований цим товариством, загальний міжнародний попис всіх націй, які там належать. Українська група здобула там перше місце між слов'янами, але і українських виховників і українських відвідувачів на тім пописі майже не було. Не вміємо ми належно оцінити тих одиниць, які ще працюють на полі нашої культури. Часом навпаки, їх осмішують, кидають камінці під їх ноги.

Об'єднання Українських Жінок в Німеччині при праці

Об'єднання Українських Жінок в Німеччині відбуло в Мюнхені 29-30 квітня та 1-го травня 1961 року свій Шостий Делеґатський З'їзд, в якому взяли участь 26 делеґаток від 14 Відділів ОУЖ та одного Представництва ОУЖ і численні гості.

З'їзд відкрила голова Головної Управи ОУЖ — доц. Олександра Сулима - Бойко Блохін, вітаючи зібраних, та прохаючи вшанувати пам'ять померлої минулого року довголітньої членки ОУЖ, учасниці Визвольних Змагань Марії Качмарської з Нового Ульму.

З'їздом керувала Президія в складі: п-і Олександра Степанюк з Дюссельдорфу, проф. Наталія Полонська - Моргун з Дорнштадту і п-і Анна Дашко з Людвіґсбурґу; секретарювали: п-і Ірина Яримович і п-і Марія Гарабач з Мюнхену.

Делеґатками були заступлені Відділи в: Авґсбурґу, Бравншвайґу, Ганновер-Бухгольці, Дуісбурґу, Дюссельдорфі, Кельні, Людвіґсбурґу, Людвіґсфельді, Мюнхені, Мозаху, Мюнхен ам Бідерштайн, Нюрнберґу, Пассау, Штутґарті і Представництво ОУЖ в Дорнштадті.

Не прислали делеґаток Відділи ОУЖ: Білефельд, Дюссельдорф - Ратх, Ерель, Інґольштадт, Новий Ульм, Оснабрюк, Франкфурт - Майн і Реґенсбурґ.

На відкритті виголосили привіти З'їздові: от. Канцлер І. Леськович від імені Екзарха українців - католиків в Німеччині Кир Платона Корниляка, о. митр. протоєрей Палладій Дубицький — від Митрополита УАПЦ Ніканора, д-р Квасницький — від УВУ, мґр. А. Мельник — від ЦПУЕН і СУЖ, полк. М. Стечишин — від УНРади і СУВІ, інж. Пеленський — від Пласту, ред. В. Леник — від СУМ, проф. Мартинець від УХРуху.

Листовно привітали З'їзд голова СФУЖО п-і О. Залізняк, Цетраля СФУЖО, Союз Українок Америки, ОУКанади, Золотий Хрест Америки, УЖСоюз Австрії, ОУЖ Великобританії, ОУЖ Бельгії основник і почесний член ОУЖ п-і Ірина Павликовська, УТГІ і багато інших установ та організацій в Німеччині. Перший день З'їзду закінчено товариським вечором.

Другий день З'їзду був присвячений звітам голови ГУ ОУЖ в Німеччині п-і доц. О. Сулими - Бойко і голови Контрольної Комісії п-і Ольги Савицької, дискусіям над звітами, уділенню абсолюторії та доповідям.

Про „Актуальність жіночих організацій" говорила мґр. Дарія Ребет, на тему „Виховання українських дітей в німецькому оточенні" — реферувала п-і Дарія Козакевич з Нюрнберґу. Після доповідей відбулися дискусії. Перед діловими нарадами делеґатки З'їзду взяли участь в Богослуженнях в українських церквах Мюнхену, Мозаху і Людвіґсфельду.

Третій день з'їзду присвячено виступам делеґаток з теренів і виборам.

До Головної Управи ОУЖ в Німеччині вибрано на Шостому Делеґатському З'їзді ОУЖ доц. Олександру Сулиму-Бойко-Блохін на голову і на її заступників мґр. Дарію Ребет і І. Яримович. Як члени увійшли до ГУ п-і Блянка Бачинська, Марія Гарабач, Ірина Леник, Олена Юрченко — всі з Мюнхену і Анна Дашко з Людвіґсбурґа, Ольга Лощенко з Нюрнберґу та Олександра Степанюк з Дюссельдорф - Верстен.

До Контрольної Комісії вибрано: п-і Ольгу Савицьку, Гонорату Лилик і Степанію Кордубу.

З'їзд закінчено молитвою і відспіванням національного гімну.

Головна Управа ОУЖ в Німеччині

Свято Лесі Українки в Клівленді, Огайо

Не беруся писати рецензії з вистави театральної групи 56 Відділу СУА. ім. Л. Старицької-Черняхівської з Дітройту під мистецьким проводом К. Бранки-Кривуцької і не відказую на слабу активність нашої громади, бо це не поможе. Зі щирого серця дякую цілому мистецькому товариству з Дітройту за той душевний пир, що дало нам своєю грою на виставі під час „Свята Лесі Українки" 29 квітня ц.р. в Клівленді.

Вуду виразником публіки, коли виявлю захоплення грою тих піонерів поширювання живого слова наших безсмертних і вічних творців слова.

Програма „Свята" мала дві частини. В першій ми чули добре опрацьований реферат пані Люби Маринюк про життя і творчість Лесі Українки, — сольоспіви пань Д. Демрей і М. Брездень при супроводі все жертвенної піяністки Ірини Заячківської-Гаврилюк. Милими голосами звучали пісні Лисенка, Степового, Хоменка, Балтаровича. Мальовнича інсценізація головних постатей з творів Лісова Пісня, Бояриня, Віла, і Іфіґенія закінчили цю часть.

„Одержима" в 4-ох картинах заворожила всіх. Передовсім переконливою грою виконавців. Міріям—п. Кривуцька виявила тільки любови, і захоплення, що коли на сцені з'явився Месія, заля задержала віддих. До драматичної гри по мистецьки дібрана обстановка. Ми всі відчували, що дія відбувається чи в Гетсиманському, чи на майдані міста, де метушилися визнавці Месії. Все на тій виставі грало і тісно співпрацювало, — жило і творило, — мистецький провід, талант і уміння.

Не сила мені виявити усі прекрасні моменти з цього вечора. Почуваємося до обов'язку як захоплені грою слухачі і членки Т-ва СУА, щиро подякувати всім учасникам тої вистави за їх думку познайомити громаду з перлинами творчости поетки, і за їх громадське почуття, бо своє уміння і труд виконали безкоштовно, призначивши дохід на будову пам'ятника Лесі Українки в Городі Культури в Клівленді. Честь їм за це. Зорганізовано виступили члени СУА всіх Відділів з Окружною Радою у проводі. Були всюди, й приймали гостей, були на виставі, а наші молоденькі, чвірка дівчаток квітами дякували артистам.

З приємністю, щиро дякуємо Вп. пані К. Мураль і другим паням з 30-го Відділу СУА, що свій гостинний дім і труд віддала на відпочинок дітройських гостей. Багато членок наших відділів вложили свою працю в той вечір і будову пам'ятника, головно Будівельний Комітет, якого душею є пані М. Ставнича. Маємо певну надію, що доведуть діло до святочного відкриття пам'ятника Лесі Українки, восени цього року.

Іванна Скоплякова,
Пресова рефер. Окружної Ради СУА.

Григорій Чикета помер

Григорій Чикета — родж. 5-го грудня 1888 р. в селі Богатківцях над Стрипою, у Галичині. Остання війна і його, спокійного і господарного подоляка, вирвала з його рідної землі й він, по довгих роках скитання, опинився на цій захисній землі. Недуга серця не давала йому спокою. А хотів жити, бо не перестав надіятися, що вернеться на рідну Землю. Але, занедужав ще й на нирки. В січні, яу Шикаґо, зробили йому операцію. Стало краще. Та — несподівано дістав сціп крови й 24-го січня ц. р. вмер на серце. Похоронні обряди відслужили 27-го січня отці Василіяни й поховали його на цвинтарі св. о. Миколая у Шикаґо. Залишив у смутку дружину Марію, брата Федора й приятелів, які його ніколи не забудуть за його добре, товариське серце.

-о-а.

Нездібні до праці мусять голоситися перед 30-им червня

Джерзі Сити, Н. Дж. — Керівник Окружного Відділу Соціяльного Забезпечення в Джерзі Сити Віллім Дж. Арнолд повідомляє, що всі нездібні до праці повинні вносити просьби про виплату допомоги ще перед 30-им червня ц. р. Щоб дістати ці допомоги, треба, щоб робітник був затруднений 5 років і платив внески до соціяльного забезпечення перед тим часом, коли став нездібним до праці. Після 30-го червня ц. р. ці умови будуть ще гостріші, бо нездібний до праці мусить мати повищі умови на 18 місяців перед тим, поки зможе вносити просьбу про допомогу. Пан Арнолд закликає всіх зацікавлених цією справою, і всіх нездібних до праці відвідати уряд соціяльного забезпечення до 30-го червня 1961 р. при 81 Сіп Евню, Джерзі Сити, Ню Джерзі.

● **Комуно-китайський** прем'єр Чу Ен-лай, приймаючи північно-в'єтнамського прем'єра Фан Ван Донга, виголосив напастливу промову проти Америки за ту активну допомогу, яку дає вона Південному В'єтнамові у боротьбі проти комуністичних диверсантів і партизанів. До столиці Південного В'єтнаму Сайгону прибули 72 американські експерти у веденні партизанської війни задля вишколювання спеціяльних південно-в'єтнамських відділів у боротьбі проти комуністів.

Пам'яті д-ра Романа Мішкевича

Жалібна оповістка („Свобода ч. 42/61) принесла нам сумну вістку про смерть д-р Романа Мішкевича, одного з нечисленних українців - мандрівників по широкому світі. Коли такі мандрівники, як Ярослав Окуневський, Степан Левинський, Н. Яблонська лишили нам цікаві описи різних країн, то Покійний, перебуваючи не раз в Стриї у своїх батьків, радо ділився своїми враженнями з подорожей з численною публікою, послуговуючись світлинами, приготовування яких входило в його професію. Пригадую собі деякі доповіді, як про Північний крижаний океан, зокрема про Шпіцберґ (остров коло Північного Бігуна), про Північну Африку (Марокко).

Чи Покійний оставив списані спомини, не знаю. Але треба сподіватися, що про Покійного та його мандрівки дадуть нам ширші відомости його сестра і брат, що перебувають у ЗДА.

Т. Залеський

● **В Англії**, в містечку Віндзор під Лондоном, під час великої традиційної паради, полученої з походом у відповідних уніформах членів найвищого Ордену Підв'язки, було так холодно і падав такий сильний дощ, що королеву відмовили від участи в пішій процесії. Значно скорочено церемонію і королева їхала в закритій повозці — що дуже не подобалось багатотисячній юрбі, яка мокла і мерзла, щоб побачити Єлисавету.

†

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 18-го червня 1961 року відійшов від нас у Вічність Наш Найдорожчий

МУЖ і БАТЬКО

бл. п. Филип КУЗЬМА

проживши 77 років.

Покійний жив при 251 Метрополітан Евеню у Брукліні, Н. Й.

ПАРАСТАС — у ВІВТОРОК, 20-го ЧЕРВНЯ 1961 р., в год. 7:30 веч., в пох. заведенні Senko Funeral Home, 213 Bedford Ave., cor. N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

ПОХОРОНИ — в СЕРЕДУ 21-го ЧЕРВНЯ 1961 року, в год. 9:00 ранку, з пох. заведення до церкви св. Духа, при N. 5th Street в Брукліні, а опісля на St. Charle's Cemetery у Фармінґдейл, Л. Айленд.

Горем прибиті:

Дружина КАТЕРИНА і діти

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Юліяна СОНЕВИЦЬКОГО

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СЕРЕДУ, 21-го ЧЕРВНЯ 1961 р. в год. 7:45 ранку

в церкві на Найставні у ФИЛАДЕЛФІЇ і в ЮТИЦІ, Н. Й.

СТЕФАНІЯ — дружина

15-го червня 1961

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. ОЛЕКСИ ТЕРЕБУСА

65.00 долярів

на українських сиріт в Европі, через ЗУАДК зложили

Його друзі:

інж. Павло БІЛАСЮК, мґр. Петро ГРИГОРОВИЧ, Веньямин КОРСУНЬ, Марґарита КАРЛОВСЬКА-НАРУШЕВИЧ, Сильвестер ПРОЦЬКІВ, д-р Іван СЄРАНТ, мґр. Стефанія ЖУКОВСЬКА.

Замість квітів на свіжу могилу Нашого Незабутнього ДРУГА

бл. п. о. Радн. Іллі Гаврилишина

пароха і катехита в м. Стрию

складаємо — $16.00 на українських інвалідів.

Климентина і Юрій ГАРАСИМОВІ та Надія ВИСОЧАНСЬКА-БАЛУЩАК зРіднею.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

СЛ. ПАМ. ІНЖ.

АНДРІЯ ПАЛІЯ

б. ДИРЕКТОРА КРАЄВОГО МОЛОЧАРСЬКОГО СОЮЗУ „МАСЛОСОЮЗ" у ЛЬВОВІ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в неділю, 25-го червня 1961 р. — в год. 8:30 рано

в УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ св. ап. ПЕТРА і ПАВЛА — в КЛІВЛЕНДІ, Огайо.

Сейчас після Панахиди відбудуться

ЖАЛОБНІ СХОДИНИ

в ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ при вул. 1202 Кенільсворт — з ДОПОВІДДЮ про Небіжчика.

До участи в Панахиді і Сходинах запрошує усіх Комбатантів, Інженерів, Кооператорів, Приятелів та Знайомих

ВІДДІЛ БРАТСТВА МАСЛОСОЮЗНИКІВ у КЛІВЛЕНДІ

Василь КАМІНСЬКИЙ — інж. Михайло ХРОНОВЯТ

Д-Р РОМАН КІЧОРОВСЬКИЙ

(Посмертна згадка)

Нам, людям, здається, що так добре знаємо закон життя і смерти, знаємо, що туземна мандрівка мусить невмолимо скінчитись; ми живемо з думкою про смерть. А проте кожний раз ми заскочені і в безрадній розпуці, коли комусь із наших близьких Бог каже виступити із наших рядів живих мандрівників.

Це ми відчували, коли ненадійно відійшов від нас Роман Кічоровський, замолодий на те, щоб відійти від нас. Але мусів послухати волі Всевишнього і нам, що з важким серцем супроважали Його недавно на нове життя, не осталось нічого іншого, як з покорою прийняти Боже рішення.

Устами пароха української католицької громади у Вашингтоні, Д. К. о. Теодора Данусяра, устами д-ра Володимира Копача з Ню Йорку й д-ра О. Сас-Яворського зі стейту Люізіяна прощали бл. п. Романа Кічоровського його співжителі американської столиці, його друзі ветеринарні лікарі, що з ними він був згуртований в Об'єднання Американсько - Українських Ветеринарних Лікарів в Америці, що з ними він співпрацював, та дружив.

Багато з нас, що дізнались про смерть, пам'ятаючи його ще з давніших часів на батьківщині, інші стрічали його у важких повоєнних роках у Німеччині, ще інші пізнали його вже тут, у цій країні нового нашого поселення. І всі ми були його приятелями, бо пізнали його милу товариську вдачу, подивляли його амбіцію та професійні здібності, любили його участь в пісні, а особливо цінили його постійну жертвенність для других, що потребували помочі.

Ось таким ішов бл. п. Роман крізь бурхливе життя, коли з рідного Дрогобича поїхав на ветеринарні студії в Італію, як пізніше покінчивши студії у Львові, був старшим асистентом на Ветеринарному Інституті тамже, коли був вільно-практикуючим ветеринарним лікарем в краю, в Німеччині, чи від року 1949 в цій країні.

Був творчо амбітний і не боявся труду, щоб сповнити ним своє життя; любив свою професію і в ній, крім родинного кола, шукав свого життєвого сповнення. Коли багато з нас вживало скитальчого безділля в таборах Німеччини чи Австрії, він пішов на працю, як вет-лікар, щоб бути корисним, запевнити кращі побутові умовини своїм найближчим. Тодіж поглиблював своє знання, здобувши титул доктора ветеринарної медицини.

А коли поселився в цій країні, теж не шукав легкого хліба. Після кількох літ праці для міського Уряду Здоров'я у Вашингтоні, Д. К., після доповнення фахових знань та зложення американського професійного іспиту, він відкрив приватну клініку для малих звірят, один із перших з малого числа 14-ох на усіх 120 українських ветеринарних лікарів в ЗДА й Канаді.

Важкою працею, сумлінністю, здібностями та любов'ю до хворих звірят він притягав до себе щораз більше клієнтів, розбудовуючи практику, не покидаючи амбітних плянів дальшого розвитку.

Для нас, його друзів-колегів був взором доброго, творчого, здібного, поступового та успішного лікаря та колеги, що добрим ім'ям своїм приносив хвалу своїй професії та українському загалові. Але може завелике зобов'язання взяв на себе бл. п. Роман і не під силу хворому серцю. Воно й не видержало та відмовилось служити, поклавши кінець молодому ще життю.

Мине час, всемогутній утішитель, і заглушить біль фізичної втрати; тоді ще сильніше, бо не в матерії, а в думці—останеться між нами образ бл. п. Романа Кічоровського, взірцевого друга, мужа, батька, милої людини, здібного ветеринарного лікаря й ціненого громадянина.

Ми прощали його на віки. Але теж на віки, як довго нам буде дано, збережемо дорогий спомин про щирого Друга.

Д-р Евген Гіль.

ЗДА перестерігають СССР проти саботування атомової конференції в Женеві

Москва. — З'єдинені Держави передали в минулу суботу 17-го червня ц. р. нову ноту совєтському урядові в справі Женевської конференції щодо припинення атомових дослідів. Ця конференція триває безуспішно вже від 30 жовтня 1958 року й відбула понад 330 засідань, а в останньому часі зайшла в сліпий кут внаслідку вимоги Хрущова, щоб Міжнародну контрольну інспекцію, яка слідкувала б за підозрілими вибухами і перевірювала їх, очолював не один нейтральний фахівець, а тричленна колегія з правом кожного з її членів до „вета" проти будь-якої контролі. Американська нота ще раз рішуче відкидає той проєкт і застерігається проти твердження Хрущова в його промові з минулого четверга, наче б не було в світі невтральних мужів із почуттям справедливости і безсторонности. ЗДА підкреслює, що вони не можуть до безконечности терпіти стан, в якому від листопада 1958 р. вони, ЗДА, не відбувають ніяких атомових дослідів, без певности і гарантії, чи в тому самому часі не переводять крадькома дальших атомових дослідів Совєти. Тим самим ЗДА натякають на можливість повороту до атомових експериментів. Водночас американська нота відкидає Хрущовську суґестію, щоб справу атомових дослідів включити в загальний договір про „генеральне і тотальне" міжнародне роззброєння, над яким під кінець липня ц. р. має розпочатись нова міжнародна конференція.

Найвищий Суд ЗДА закінчив сесію

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА в дні 19-го червня закінчив цьогорічну сесію, вирішивши кілька важливих справ. Між ними є і рішення Найвищого Суду про те, що, згідно з конституцією незаконним є послуговуватися тими доказами, які були здобуті незаконними засобами. За це рішення голосували 5 суддів, а 4 були проти. Уважають, що це є важливе рішення Найвищого Суду, бо воно матиме вплив на судівництво в численних стейтах, де можна було послуговуватися при доказуванні злочинів незаконними способами, наприклад підслухом телефонічних розмов. Найвищий Суд вирішив також, що робітничі спілки не мають права видавати свої фонди на політичні цілі, коли один член спілки, змушений до неї належати, запротестує проти цього. І це рішення Найвищого Суду є важливе, воно може мати вплив ви виборчу кампанію, коли окремі члени спілки зможуть противитися видавати спілкові фонди на виборчу кампанію в користь якогось кандидата. Найвищий Суд вирішив також, що стейти не мають права вимагати при затруднюванні якоїсь особи, щоб вона вірила в Бога. Це рішення Найвищого Суду касує окремий пункт конституції в стейті Мериленд, який домагався релігійних тестів від стейтових урядовців.

Шеф конґолійської армії перевів масові арештування під закидом змови

Леопольдвіль. — Командант конґолійської армії генерал Жозеф Мобуту арештував коло 40 своїх вояків і коло 20 цивільних осіб, закинувши їм участь у змові, яка мала на цілі струїти його і ще декого з членів конґолійського уряду під час прийняття в найближчу середу в одному закордонному представництві. Мобуту закинув, що одна закордонна військова формація з військ ОН в Конґо взялась за вишколювання цивільних осіб в провінціях Ківу і Орієнталь, опанованих комуністами. За газетними коментарями, натяки Мобуту стосувались індійської формації; на найближчу середу було заповіджене велике прийняття в індійській амбасаді в Леопольдвілі. Конґолійський уряд мав замір зірвати дипломатичні взаємини з Індією, але члени місії ОН відмовили його від того. Шеф місії ОН в Конґо д-р Стюр Ліннер, приявний під час того, як ген. Мобуту склав свою заяву, заявив, що він переведе слідство щодо зроблених закидів самовільного вишколювання конґолійців нібито з метою переведення державного перевороту.

● Валютова і Забезпеченева Комісія стверджує, що в трьох місяцях ц. р. капітал в американських корпораціях збільшився на $1,800,000,000 і виносив $134,330,000,000.

● Професор Іллинойського університету д-р Мічелл Спеллберґ твердить, що ті чоловіки, які не мають волосся на грудях, легко занедужують на недугу печінки, коли п'ють алькоголь.

Справу механізації праці мусять розв'язувати урядові, місцеві і приватні аґенції

Ню Йорк. — Окрема комісія, зорганізована в 1959 році, займається проблемою механізації праці, внаслідок чого тисячі робітників втрачають працю, яку за них виконують машини. Ця комісія опублікувала тепер свій звіт, в якому стверджується, що економічний ріст країни і ліквідація великого числа безробітних, — це основа здорової економіки ЗДА. Справу звільнювання робітників внаслідок автоматизації праці повинні вивчати федеральні, приватні і місцеві аґенції, які повинні мати наоці те, які робітники будуть потрібні у майбутній економіці ЗДА. Урядові аґенції повинні бути краще підготовані до того, щоб допомагати робітникам перевишколюватися до інших фахів праці, і повинні займатися тим, щоб безробітним давати нову працю. Треба об'єднувати приватні і федеральні забезпеченеві аґенції, які дають пенсії емеритам.

Посмертні згадки

Кирило ХОМЕН — один із перших членів Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., помер, по довгій і тяжкій недузі, в дні 7-го червня 1961 р., Покійний народ. в селі Копанки, пов. Калуш, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1913 р. Полишив у смутку 3 синів: Василя, Миколу і Йосифа, 2 доньки: Анну і Стелу, 8 внуків та 2 правнуків. Похорон відбувся в суботу, 10-го червня 1961 р., з пох. заведення до церкви св. Йосафата, а опісля на цвинтар Голі Сепульхре, при участи Родини, Членів Відділу та Знайомих. — Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

Яків СКРИЦЬКИЙ, — довголітній член Відд. 355 УНСоюзу в Ст. Джозеф, Міз., помер в дні 31-го травня 1961 р., зараз після операції. Покійний народ. 1884 р., в с. Висічко, пов. Борщів, Зах. Україна. Покійний полишив у смутку дружину Анастасію, 1 доньку, зятя і 2 правнуків. Похорон відбувся 3-го червня 1961 року, з пох. заведення до української греко-кат. церкви, а опісля на цвинтар Mt. Olivet. Покійного відпровадили в послідню дорогу Його Родина, Члени УНСоюзу, Приятелі й Знайомі. — В. Й. П.!
Секретар Відділу

ТАРЗАН, ч. 4665. Перед боротьбою.



Омет скочив на уступ печери Ессара і прогремів виклик.

Тарзан поспішав на допомогу йому, але натрапив на спротив „ні". Омет бурчав. —

— Це є боротьба ватажків.
А тоді зважив довбню в руках і пішов в напрямі до ворога, який вже був встав і був готовий обороняти протизаконно здобути трон!